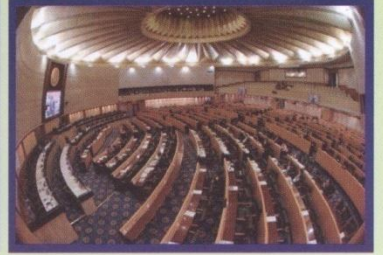

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ.พ. ๑๙/๒๕๖๒

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงาน ด้านนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสุธีรา จินายน	นิติกรชำนาญการ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พลดีหลุด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ..... (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๒๖ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๒๗)
- : ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๒๙)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... (๖๙)

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑. หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๒. เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่า และพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าวเพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๑๗ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๑ กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ (ร่างมาตรา ๓)

๓.๒ กำหนดบทนิยามศัพท์คำว่า “สัตว์ป่า” “ซากสัตว์ป่า” “ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” “ล่า” “เพาะพันธุ์” “ค้า” “นำเข้า” “ส่งออก” “นำผ่าน” “ด่านตรวจสัตว์ป่า” “สวนสัตว์” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “คณะกรรมการ” “อธิบดี” และ “รัฐมนตรี” (ร่างมาตรา ๔)

๓.๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

๓.๔ หมวด ๑ สัตว์ป่า

๓.๔.๑ ส่วนที่ ๑ ประเภทสัตว์ป่า

๓.๔.๑.๑ กำหนดให้สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ กระซู่ กวางผา กูปรีหรือโคไพร เก้งหม้อ ควายป่า พะยูมหรือหมูน้ำ แมวลายหินอ่อน แรด ละองหรือละมั่ง เสียงผาหรือเยียงหรือกูราหรือโคร่า วาฬบรูด้า วาฬโอมูระ สมเสร็จ สมันหรือเนื้อสมัน สัตว์ป่าจำพวกนก ได้แก่ นกกระเรียน นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร นกแก้วแล้วทองดำ สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ เต่ามะเฟือง และสัตว์ป่าจำพวกปลา ได้แก่ ปลาฉลามวาฬ เป็นสัตว์ป่าสงวน นอกจากนี้ยังกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า สามารถกำหนดสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมหรือเสนอให้สัตว์ป่าสงวนพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนได้อีกด้วย (ร่างมาตรา ๖)

๓.๔.๑.๒ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือมีแนวโน้มลดจำนวนลงจนอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดยตราเป็นกฎกระทรวงและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าด้วย (ร่างมาตรา ๗)

๓.๔.๑.๓ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า มีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ (ร่างมาตรา ๘)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๔.๑.๔ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุม (ร่างมาตรา ๙)

๓.๔.๑.๕ กำหนดให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติม แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ทั้งนี้ หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้ครอบครองนั้น (ร่างมาตรา ๑๐)

๓.๔.๑.๖ กำหนดให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติม แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ทั้งนี้ หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองแก่ผู้ครอบครองนั้น (ร่างมาตรา ๑๑)

๓.๔.๒ ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

๓.๔.๒.๑ ห้ามผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง (ร่างมาตรา ๑๒)

๓.๔.๒.๒ กำหนดให้ผู้ที่ล่าสัตว์ป่าด้วยความจำเป็นเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่นไม่ต้องรับโทษ หากการล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ (ร่างมาตรา ๑๓)

๓.๔.๒.๓ ห้ามผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือครอบครองรังของสัตว์ป่าสงวน และรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง (ร่างมาตรา ๑๔)

๓.๔.๒.๔ ห้ามผู้ใดทิ้งหรือปล่อยสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน (ร่างมาตรา ๑๕)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๔.๒.๕ กำหนดให้ผู้ซึ่งครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม โดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๑๖)

๓.๔.๓ ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า

๓.๔.๓.๑ ห้ามผู้ใดครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือเป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือเป็นกรณีครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่กำหนดเพิ่มเติมในภายหลัง (ร่างมาตรา ๑๗)

๓.๔.๓.๒ กำหนดให้ผู้ที่ต้องการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ (ร่างมาตรา ๑๘)

๓.๔.๓.๓ กำหนดให้ผู้ที่ต้องการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ (ร่างมาตรา ๑๙)

๓.๔.๓.๔ กำหนดให้ผู้ซึ่งครอบครองสัตว์ป่าควบคุมอยู่ก่อนวันที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (ร่างมาตรา ๒๐)

๓.๔.๔ ส่วนที่ ๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

๓.๔.๔.๑ ห้ามผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ

พันธุ์พืช หรืออิบัติกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และเป็นการกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ (ร่างมาตรา ๒๑)

๓.๔.๔.๒ กำหนดให้ผู้ที่จะนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอิบัติกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออิบัติกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และเป็นการกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ อย่างไรก็ตาม หากเป็นการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิดประเภท และจำนวนที่อิบัติกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออิบัติกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำกำหนด ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อิบัตินั้นกำหนดโดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกในข้างต้น (ร่างมาตรา ๒๒)

๓.๔.๔.๓ กำหนดให้การส่งออกสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่มีไซสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม ต้องมีใบรับรองการส่งออกตามความต้องการของประเทศปลายทาง ทั้งนี้ หากผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออก สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ก็อาจยื่นคำขอรับใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ (ร่างมาตรา ๒๓)

๓.๔.๔.๔ กำหนดให้ผู้ที่จะนำผ่านสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๔)

๓.๔.๔.๕ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตความรับผิดชอบของด่านตรวจสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๕)

๓.๔.๔.๖ กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว แสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าตรวจสอบ ก่อนที่จะนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ต่อไป (ร่างมาตรา ๒๖)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๔.๕ ส่วนที่ ๕ การดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

๓.๔.๕.๑ กำหนดให้ผู้ที่จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุมเฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศ กำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมง เฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓.๔.๕.๒ ห้ามผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๘)

๓.๔.๕.๓ กำหนดให้ผู้ที่ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ (ร่างมาตรา ๒๙)

๓.๔.๕.๔ กำหนดให้ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่า ควบคุม ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเวลาที่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ สาธารณชนทราบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันด้วย (ร่างมาตรา ๓๐)

๓.๔.๖ ส่วนที่ ๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

- กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือ สัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่าง รวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช เป็นสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย ต้องแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือ ซากสัตว์ป่าอันตราย ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อมหรือ ระบบนิเวศ ไม่ให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของ

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ อาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายดังกล่าว กำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายได้ (ร่างมาตรา ๓๑)

๓.๕ หมวด ๒ สวนสัตว์

๓.๕.๑ กำหนดให้ผู้ที่จะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ ตลอดจนกำหนดกระบวนการขอจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์และมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๒)

๓.๕.๒ กำหนดให้เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์ตั้งอยู่ พบว่าขณะก่อสร้างการก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์ก่อนสวนสัตว์เปิดให้บริการอีกด้วย (ร่างมาตรา ๓๓)

๓.๕.๓ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง ควบคุมผู้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ทั้งนี้ หากตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป (ร่างมาตรา ๓๔)

๓.๕.๔ กำหนดให้เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการสวนสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมประมง สำหรับการประกอบกิจการสวนสัตว์ถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับการประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำกำหนด หรือให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๓๕)

๓.๕.๕ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ที่จะเลิกประกอบกิจการ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมง เฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการ และกำหนดวิธีดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๖)

๓.๕.๖ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดตั้งสวนสัตว์แจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำเพื่อให้มีการตรวจสอบสวนสัตว์ก่อนเปิดให้บริการ และให้จัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (ร่างมาตรา ๓๗)

๓.๖ หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๓.๖.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๓๘)

๓.๖.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๓๙)

๓.๖.๓ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ (ร่างมาตรา ๔๐)

๓.๖.๔ กำหนดเหตุที่ทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ้นจากตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๔๑)

๓.๖.๕ กำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเพิ่มเติม อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว (ร่างมาตรา ๔๒)

๓.๖.๖ กำหนดให้องค์ประชุมของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาประชุมจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และกำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่แทนประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ (ร่างมาตรา ๔๓)

๓.๖.๗ กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๔๔)

๓.๖.๘ กำหนดให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๔๕)

๓.๗ หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓.๗.๑ ส่วนที่ ๑ การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓.๗.๑.๑ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ (ร่างมาตรา ๔๖)

๓.๗.๑.๒ กำหนดให้พื้นที่ที่จะกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องไม่เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐและกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชต้องขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน ทั้งนี้ การกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย (ร่างมาตรา ๔๗)

๓.๗.๑.๓ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สามารถเสนอให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าประกาศพื้นที่เตรียมการกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ (ร่างมาตรา ๔๘)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๗.๑.๔ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน (ร่างมาตรา ๔๙)

๓.๗.๑.๕ กำหนดให้การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ากระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นกรขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย นอกจากนี้ ยังกำหนดให้นำความในมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๕๐)

๓.๗.๒ ส่วนที่ ๒ การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓.๗.๒.๑ กำหนดให้มีการจัดทำแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทั้งนี้ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น (ร่างมาตรา ๕๑)

๓.๗.๒.๒ ห้ามผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่เข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ (ร่างมาตรา ๕๒)

๓.๗.๒.๓ ห้ามผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ร่างมาตรา ๕๓)

๓.๗.๒.๔ ห้ามทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ ห้ามยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม ห้ามเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมตัน เหือดแห้งเน่าเสีย หรือเป็นพิษ ห้ามปิดกั้นหรือกีดขวางทางน้ำหรือทางบก ห้ามเก็บหา นำออกไป ทำให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

หรือทำการอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ และห้ามปลูกต้นไม้หรือพืชมงคลชนิดอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิด ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๕๔)

๓.๗.๒.๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่สามารถเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ล่าสัตว์ป่า เก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าหรือล่อสัตว์ป่าออกไป หรือทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทันเหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ ปิดกั้นหรือกีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก เก็บหา นำออกไป ทำให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือทำการอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ และปลูกต้นไม้หรือพืชมงคลชนิดอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิด ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ได้ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกความปลอดภัยหรือให้ความรู้แก่ประชาชน (ร่างมาตรา ๕๕)

๓.๗.๒.๖ กำหนดให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชนได้ หากเห็นว่าการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินั้นไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๕๖)

๓.๘ หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

๓.๘.๑ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ (ร่างมาตรา ๕๗)

๓.๘.๒ กำหนดให้เงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และกำหนดให้เงินที่มีผู้บริจาค ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากร และไม่ต้อง นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (ร่างมาตรา ๕๘)

๓.๘.๓ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นำเงินเพื่อการอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าตามมาตรา ๕๘ ไปใช้จ่ายเพื่อกิจการตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕๙)

๓.๘.๔ กำหนดให้การนำส่งและการเก็บรักษาเงินเพื่อการอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และ บำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือ แหล่งหากินของสัตว์ป่า เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร่างมาตรา ๖๐)

๓.๙ หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๓.๙.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ (ร่างมาตรา ๖๑)

๓.๙.๒ เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ทำการสำรวจพื้นที่ใดแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๑ ให้นำความในมาตรา ๔๘ มาใช้ บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๖๒)

๓.๙.๓ กำหนดให้การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากระทำโดยประกาศ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ทั้งนี้ หากเป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่ แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายประกาศดังกล่าวด้วย (ร่างมาตรา ๖๓)

๓.๙.๔ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดง แนวเขตในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่า เป็นเขตห้ามล่า สัตว์ป่าและอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน (ร่างมาตรา ๖๔)

๓.๙.๕ ห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทตามมาตรา ๖๑ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ห้ามตัด โคน ผ่าถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขูด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทันหรือเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖๕)

๓.๙.๖ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ดูแลรักษาฟื้นฟูสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิดความยั่งยืน ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า และให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖๖)

๓.๙.๗ กำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำ มีอำนาจกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ซึ่งต้องมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี อย่างไรก็ตามหากมีความจำเป็นอธิบดีดังกล่าวอาจประกาศขยายระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (ร่างมาตรา ๖๗)

๓.๑๐ หมวด ๗ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- กำหนดให้ผู้ที่จะเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน (ร่างมาตรา ๖๘)

๓.๑๑ หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่

๓.๑๑.๑ ไม่ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และ มาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ (ร่างมาตรา ๖๙)

๓.๑๑.๒ ไม่ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ร่างมาตรา ๗๐)

๓.๑๑.๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า สำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๖๙ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ (ร่างมาตรา ๗๑)

๓.๑๑.๔ กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้งต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็น และใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย (ร่างมาตรา ๗๒)

๓.๑๑.๕ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ แก่ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างมาตรา ๗๓)

๓.๑๑.๖ กำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๓ ทั้งนี้ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว ให้มีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ (ร่างมาตรา ๗๔)

๓.๑๑.๗ กำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติ

ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๓ อีกภายในหนึ่งปี (ร่างมาตรา ๗๕)

๓.๑๑.๘ กำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองถูกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง (ร่างมาตรา ๗๖)

๓.๑๑.๙ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ อย่างไรก็ตาม หากผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว (ร่างมาตรา ๗๗)

๓.๑๑.๑๐ กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๗๘)

๓.๑๑.๑๑ กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อมีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๗๙)

๓.๑๑.๑๒ กำหนดให้การใช้อำนาจ วิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนด และกำหนดให้ทำเอกสารมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย (ร่างมาตรา ๘๐)

๓.๑๑.๑๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๘๑)

๓.๑๑.๑๔ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๘๒)

๓.๑๑.๑๕ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปลอ่ยสุธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่สัตว์ป่าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ (ร่างมาตรา ๘๓)

๓.๑๒ หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

๓.๑๒.๑ กำหนดให้ผู้ที่กระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาท เลินเล่อ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ต้องชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายนั้น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความ หลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย และกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นผู้เสียหาย ในการฟ้องคดี (ร่างมาตรา ๘๔)

๓.๑๒.๒ กำหนดให้นำความในมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม และ กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการ ฟ้องคดี (ร่างมาตรา ๘๕)

๓.๑๒.๓ กำหนดให้ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๘ ต่อสัตว์ป่า คุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือ มาตรา ๒๘ ต่อสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๘๖)

๓.๑๒.๔ กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๘๗)

๓.๑๒.๕ กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง มาตรา ๒๑ วรรคสาม มาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๒ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๘๘)

๓.๑๒.๖ กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๔ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๘๙)

๓.๑๒.๗ กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๐)

๓.๑๒.๘ กำหนดให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๑)

๓.๑๒.๙ กำหนดให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๒)

๓.๑๒.๑๐ กำหนดให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๓)

๓.๑๒.๑๑ กำหนดให้ผู้ที่เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๔)

๓.๑๒.๑๒ กำหนดให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (ร่างมาตรา ๙๕)

๓.๑๒.๑๓ กำหนดให้ผู้ที่ไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๙๖)

๓.๑๒.๑๔ กำหนดให้ผู้ที่ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือ ทำให้สภาพธรรมชาติเสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๕๔ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตาม หากการกระทำความผิดดังกล่าวได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้น ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในข้างต้นกึ่งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๙๗)

๓.๑๒.๑๕ กำหนดให้ผู้ที่เก็บหา นำออกไป กระทำให้เป็นอันตราย หรือทำให้ เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หินทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอัน ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตาม หากการกระทำความผิดตามดังกล่าวเป็นการกระทำแก่

ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่หากการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท (ร่างมาตรา ๙๘)

๓.๑๒.๑๖ กำหนดให้ผู้ที่พักันหรือกีดขวางทางน้ำหรือทางบกภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙๙)

๓.๑๒.๑๗ กำหนดให้ผู้ปลูกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์เข้าไปภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท อย่างไรก็ตามหากการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตราย หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๐๐)

๓.๑๒.๑๘ กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๐๑)

๓.๑๒.๑๙ กำหนดให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ หรือผู้ซึ่งอธิบดีดังกล่าวมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบปรับสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี (ร่างมาตรา ๑๐๒)

๓.๑๒.๒๐ กำหนดให้พนักงานอัยการเรียกค่าเสียหายจากผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ไปในคราวเดียวกันกับการยื่นฟ้องคดีอาญา (ร่างมาตรา ๑๐๓)

๓.๑๒.๒๑ กำหนดให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษา (ร่างมาตรา ๑๐๔)

๓.๑๒.๒๒ กำหนดให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลริบไม้ ซากสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตาม

พระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือ เครื่องจักรกลที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) (ร่างมาตรา ๑๐๕)

๓.๑๒.๒๓ กำหนดให้กรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งสั่งการหรือกระทำการ หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๑๐๖)

๓.๑๓ บทเฉพาะกาล

๓.๑๓.๑ กำหนดให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ และให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๗)

๓.๑๓.๒ กำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่า จะมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ กำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวง ที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ และกำหนดให้สัตว์ป่า ชนิดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนดห้ามนำเข้า หรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวตามมาตรา ๙ ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๘)

๓.๑๓.๓ กำหนดให้ผู้ครอบครองวาฬบรูด้า วาฬโอมูระ เต่ามะเฟือง และปลาฉลามวาฬ หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งรายการ เกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตลอดจนกำหนดวิธีดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับแจ้งการครอบครองนั้น (ร่างมาตรา ๑๐๙)

๓.๑๓.๔ กำหนดให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๐)

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๑๓.๕ กำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วไม่ว่าในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๑)

๓.๑๓.๖ กำหนดให้กฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๒)

๓.๑๓.๗ กำหนดให้การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการครอบครอง และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน (ร่างมาตรา ๑๑๓)

๓.๑๓.๘ กำหนดให้คำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๔)

๓.๑๓.๙ กำหนดให้อาชาบบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้ต่อไปเท่าที่กำหนดอายุของอาชาบบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น (ร่างมาตรา ๑๑๕)

๓.๑๓.๑๐ กำหนดให้โอนเงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๖)

๓.๑๓.๑๑ กำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนการกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยใช้แนวทางคัดกรองบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

มิถุนายน ๒๕๕๑ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๗)

๓.๑๔ อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ	๑,๐๐๐ บาท
	แต่รวมกันไม่เกิน	
	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ	๑,๐๐๐ บาท
	แต่รวมกันไม่เกิน	
	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๗) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘) ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๓	ตัวละ	๕๐๐ บาท
	แต่รวมกันไม่เกิน	
	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

(๙) ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๓	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑) ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๑๒) ใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๓) หนังสืออนุญาตดำเนินการกิจกรรมใด ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๔) ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท
(๑๕) ใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น	
(๑๗) การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น	
(๑๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

๓.๑๕ บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	สัตว์ป่าสงวน
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กวางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveli</i>)
๔	แก้งหม้อ (<i>Muntiacus feai</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยูนหรือหมูน้้ำ (<i>Dugong dugon</i>)

๗	แมวลายหินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมั่ง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เสียงผาหรือเยื้องหรือกูราหรือโคร่า (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกแต้วแล้วท้องดำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

๔. บทวิเคราะห์ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ทั้งด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่า และด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาและสงวนไว้ซึ่งเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยการกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภายใต้แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

ทั้งนี้ ในกรณีที่พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนก็อาจจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้ประชาชนเข้าใช้ประโยชน์ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือทำลาย

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ระบบนิเวศภายในพื้นที่ดังกล่าวได้ เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล หรือเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า การเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่า หรือแหล่งศึกษาระบบชาติของประชาชน ควบคู่ไปกับการสงวน อนุรักษ์ ปันฟู และบำรุงรักษาไว้ซึ่งพื้นที่อันสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่า ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ระบบนิเวศที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างสมดุลและยั่งยืน นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอีกด้วย

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๒๖

ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมง
ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์
ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตาม
กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้
และตามที่จะกำหนด โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่า
คุ้มครอง

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กระทำโดย
กฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ใน
กฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้

มาตรา ๗ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็น
และภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน
ของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) การล่าสัตว์ป่าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ และ

(๓) ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่าเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มิได้นำสัตว์ป่าที่
ถูกล่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าไปขายหรือได้แจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรคหนึ่งตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรม
อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่
อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การพิจารณาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาต
จะต้องดำเนินการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในหกสิบวันนับแต่วัน
ได้รับคำขออนุญาต และถ้ามิได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในกำหนดเวลา
ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ
นั้น

เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดอายุใบอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตหรือ
ใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้รับ
ใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่อ
อายุใบอนุญาตแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาต
หรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

หมวด ๒

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* เป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย

ประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๓๓ การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้นตามมาตรา ๔๒

(๒) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๕

(๓) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่

(๑) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ โดยได้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี

(๒) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๔ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ตามวรรคหนึ่ง และการได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ใบอนุญาตตาม (๑) และ (๒) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิกการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

(๒) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาการรังนกอีแอ่นและผู้ที่ย้ายอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดยิงสัตว์ป่าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตก และพระอาทิตย์ขึ้น

หมวด ๔

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๓^๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่ง สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่า สงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายตามความตกลง ระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า และ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔^๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซาก ของสัตว์ป่าต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการออกใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕^๕ การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อ การค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และต้องแจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่า คุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาต แล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัยทางวิชาการ การ คุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ซึ่งกระทำโดยทางราชการ และโดย

^๓ มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

^๔ มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

^๕ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๔ การเรียกเก็บและการชำระค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่านโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘^๖ ผู้ได้นำสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ หรือนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่าน ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หมวด ๕

สวนสัตว์สาธารณะ

มาตรา ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้งการเลิกการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๓๒

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๐ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ก่อนเปิดดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและจดแจ้งไว้ในทะเบียน

^๖ มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นและต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้าทุกครั้งที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๒๙ หรือกีดกันสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์สาธารณะหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์สาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ประสงค์จะเลิกดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในครอบครองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ รายอื่นหรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกไปยังอธิบดี

เมื่อสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๒ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๓๔ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช้เป็นการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

มาตรา ๓๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่น แสดงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๓๖ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำการเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗ นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดินหรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แผลวถาง เผา หรือทำลายต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาหรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจ หรืออำนวยความสะดวกปลอดภัย หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัด โคน หรือแผลวถาง ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในบริเวณวัดหรือในบริเวณสถานที่ที่จัดไว้เพื่อ ประชาชนใช้เป็นทีประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น

(๒) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่า

(๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แฉ่วถาง เผา ทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติ อื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติการตาม กฎหมาย หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

หมวด ๗

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรโดยได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่า สงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาต จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบ วันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วยังมิได้จำหน่ายหรือจำหน่ายไป บางส่วน ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ ไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องเสียค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ และต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริง

การยื่นคำขอและการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๖ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระค่าบริการหรือค่าตอบแทนเนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่ง และเงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ และให้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าพันบาท

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือ ครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

การจัดการกับไม้หรือพฤษชาติอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ได้ตัด โคน หรือแผ้วถางลงไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีใช้ส่วนราชการมิได้

มาตรา ๕๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจําหน่าย หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๕๘ บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

๕๕ มาตรา ๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

บรรดาสิ่งที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช*หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๙^๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๖๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑^๕ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับ การดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่มีอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบ

^๔ มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

^๕ มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

วันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น และผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตาย ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(๒) กรณีซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีที่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้าให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการค้า ดำเนินการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปีโดยต้องออกหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อนำไปบริโภคหากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดสามปีเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ แต่ไม่สามารถทำการค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้ เว้นแต่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ว่าได้สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรี

ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ นั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ ให้สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) (๒) และ (๓) แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง แบบหนังสือกำกับการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ การนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๒ ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๒ ที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๔ บรรดากฎหมายกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ และยังใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๕ ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครองทุกประเภท ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง และใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอันสิ้นอายุนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว มามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และ

เมื่อได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่รับมอบไว้แล้ว อธิบดีอาจมอบสัตว์ป่าดังกล่าวให้อยู่ในความดูแลของผู้นั้นต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ

ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งรายการไว้แล้ว ก็ให้ผู้นั้นครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก

มาตรา ๖๗ ให้ผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติต่อไปดังนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้วตามมาตรา ๖๔ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือโดยการตกทอดทางมรดก

(๔) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ให้ผู้นั้นค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ต่อไปได้ สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ในความครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อพนักงาน

เจ้าหน้าที่ได้สำรวจและจัดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น ผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวดังกล่าว จะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่มีอยู่ในความครอบครองให้เสร็จสิ้นภายในสามปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือนเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และผู้นั้นได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ไว้แล้ว

แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ใดดำเนินการเพาะพันธุ์ ดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้ว และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่าบริเวณและสถานที่ประกอบกิจการเป็นไปโดยถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๑ และได้จัดแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะให้แก่ผู้นั้น

มาตรา ๗๐ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอธิบดี ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลงเว้นแต่เป็นคำขออนุญาตดำเนินการอันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีพิจารณาคำขออนุญาตนั้นต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง
ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่า
คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจาก
การเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตให้ค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจาก
การเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของ
สัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
- ๕.^{๑๐} ใบอนุญาตให้นำเข้าหรือให้ส่งออกซึ่งสัตว์ป่า
คุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์
ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการ
เพาะพันธุ์ หรือที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายตาม
ความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของ
สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
- ๖.^{๑๑} ใบอนุญาตให้นำเข้า ให้ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก
ซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
ตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
- ๗.^{๑๒} ใบอนุญาตให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า
คุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่า
คุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าสงวน
หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง
ตามมาตรา ๒๓ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
๘. ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของ
สัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า ฉบับละ ๑๐๐ บาท
- ๙.^{๑๓} ใบรับรองให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่าน

^{๑๐} อัตราค่าธรรมเนียม ๕. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๑๑} อัตราค่าธรรมเนียม ๖. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

^{๑๒} อัตราค่าธรรมเนียม ๗. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์

ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๔

ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท

๑๐. ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์
สาธารณะ

ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ฉบับละ ๑๐๐ บาท

๑๒. การต่ออายุใบอนุญาต

ครั้งละ ๕๐๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓) อัตราค่าธรรมเนียม ๙. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร *Pseudochelidon sirintarae*

๒. แรด *Rhinoceros sondaicus*

๓. กระซู่ *Didermocerus sumatrensis*

๔. กูปรีหรือโคไพร *Bos sauveli*

๕. ควายป่า *Bubalus bubalis*

๖. ละองหรือละมั่ง *Cervus eldi*

๗. สมันหรือเนื้อสมัน *Cervus schomburgki*

๘. เลียงผาหรือเยื้องหรือกู่รำหรือโครำ *Capricornis sumatrensis*

๙. กวางผา *Naemorhedus griseus*

๑๐. นกแต้วแล้วท้องดำ *Pitta gurneyi*

๑๑. นกกระเรียน *Grus antigone*

๑๒. แมวลายหินอ่อน *Pardofelis marmorata*

๑๓. สมเสร็จ *Tapirus indicus*

๑๔. เก้งหม้อ *Muntiacus feai*

๑๕. พะยูนหรือหมีน้ำ *Dugong dugon*

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผล สมดังวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นจะต้องเร่งรัดการขยายพันธุ์สัตว์ป่าและให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไป และเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศในการที่จะร่วมมือกันเพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของโลก ดังนั้น เพื่อปรับปรุงให้มาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^{๑๔}

มาตรา ๑๐๖ ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แก้ไขคำว่า “กรมป่าไม้” เป็น “กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช” คำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” และคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖^{๑๕}

^{๑๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

^{๑๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๔๑ ก/หน้า ๑/๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖

มาตรา ๓ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย หากมาแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตายหรือเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเพิ่มจำนวนหรือตาย

หากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบตามวรรคสองแล้วเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่อาจได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยได้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจากอธิบดี แล้วแต่กรณี และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แบบและวิธีการแจ้งและการออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจำนวนมากที่ไม่ได้นำสัตว์ป่าคุ้มครองมามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๖ หรือไม่ได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครองตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมดูแลให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไขของการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองได้ สมควรกำหนดให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาแจ้งการครอบครองและขออนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่ต้องรับโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗^{๒๖}

มาตรา ๑๐ ใบอนุญาต ใบบรรอง หรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังมีผลใช้บังคับในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าใบอนุญาต ใบบรรอง หรือการอนุญาตนั้นเป็นใบอนุญาตใบบรรอง หรือการอนุญาตที่ได้ออกให้ตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ที่ออกให้ตามความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวและใบบรรองการครอบครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ออกให้ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไป โดยกรณีของใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ และใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาต

มาตรา ๑๒ บรรดาคำขออนุญาต คำขอรับใบอนุญาต คำขอใบบรรอง หรือการแจ้งที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการกับคำขอหรือการแจ้งดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศและข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน และซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซาก

^{๒๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๔/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

ของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)) รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษในความผิดฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจํานำหรือรับไว้ ให้ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิด และแก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ครอบคลุมถึงการนำเข้าส่งออก หรือนำผ่านซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๗}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคล โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าวทำนองเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๗๔ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ และพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ดังนั้น เพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๒๖

ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๒๗)

ที่ นร ๐๕๐๗/๕๐๒๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 1511
วันที่..... 30 ม.ค. 2562
เวลา..... 10.31 น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

BN มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๓๓ (๑) 1511
วันที่ ๓๐ / ม.ค. / ๖๒
เวลา ๑๐.๓๑ น.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ 131 / 62 วันที่ 30 / ๑ / 62
เวลา 10.37 ส่ง 1511
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (wa036/D/สวต)

ร่างพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว เพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ต้ม รม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และให้หมายความรวมถึงเขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขนวย นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเชื้อ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” ให้หมายความรวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสารกำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมาย ฉลาก หรืออื่น ๆ ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใด แก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรือการอื่น ๆ เพื่อเก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่านั้น

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากตัวอ่อน หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าเพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย หรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงชนิด ประเภท หรือจำนวนของสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการก็ได้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

ประเภทสัตว์ป่า

มาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นสัตว์ป่าสงวน

ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เห็นว่าสัตว์ป่าชนิดใดใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด สมควรกำหนดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เห็นว่าสัตว์ป่าสงวนใดตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์ และไม่มีความจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดอีกต่อไป จะเสนอให้สัตว์ป่าสงวนนั้น พ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวนประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมี มาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้น มีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้นั้น

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดใน ระเบียบตามวรรคสี่ ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่า สงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาต ครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติม ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ โดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ในกรณีที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวรรคสาม ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองอายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และ

(๒) การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

ผู้กระทำตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่านั้น เว้นแต่กรณีมีความจำเป็น และต้องแจ้งเหตุที่ได้ล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่านั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเหตุแห่งการล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าโดยเร็ว และให้ดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนก ตามกฎหมายว่าด้วยอาการรังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้ที่สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ส่งมอบให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๖ ในกรณีผู้มิสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม ไว้ในครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่า

(๓๖)

ดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตรา ค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าต้องเหมาะสมกับชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่า โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึง ค่าอาหารสัตว์ป่า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าแรงงานจัดการสถานที่เลี้ยงดู ค่ากรงเลี้ยงและโรงเรือน

ส่วนที่ ๓

การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่

(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

(๓) เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม มาตรา ๘ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่ เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๓๗)

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม
มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้น
มีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ
ตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ส่วนที่ ๔

การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน
หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการ
สวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์
ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้
สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจาก
อธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือ
ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของ
ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ
จัดตั้งตามหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง
ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท
และจำนวนที่อธิบดีกำหนด โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่มีการส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่มีใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมีใบรับรองการส่งออกตาม ความต้องการของประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใดประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้า หรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรอง การนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุ ใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ตรวจสอบแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๗ ผู้ใดจะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับ ใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว
หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว

มาตรา ๒๙ ผู้ใดจะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม
ตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า
ดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า
ตามมาตรา ๒๗ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม
ตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า
ดังกล่าว โดยผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ต้องปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคสองด้วย และในกรณีที่ได้รับ
ใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถือเป็น
เหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ด้วย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม
มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือ
ค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้น
มีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙ วรรคสอง
แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่
ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม
หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้จนกว่า
อธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๖

การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าใดอาจก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาดที่กำหนด เป็นสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย

ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายตามวรรคหนึ่งไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบ ของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายตามวรรคหนึ่ง กำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปโดยเร็ว

หมวด ๒

สวนสัตว์

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาต จากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวน สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่ แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผัง ของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีกำหนด ในกรณีที่ พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้น ถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อไป หากเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน หรือแผนผังนั้นไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขออนุญาต พร้อมทั้งกำหนด ระยะเวลาให้ผู้ยื่นแก้ไข เมื่อพ้นกำหนดแล้วไม่ดำเนินการให้ถูกต้องให้ถือว่าไม่ประสงค์จะจัดตั้งและ ประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- (๒) การดูแลด้านโภชนาการ
- (๓) การสุขาภิบาลและการควบคุมโรค
- (๔) การดูแลรักษาสัตว์
- (๕) สวัสดิภาพสัตว์
- (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ
- (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าว มายื่นประกอบการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรา ๓๓ ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์นั้นตั้งอยู่ พบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้ ตามมาตรา ๓๒ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแบบแปลนหรือแผนผัง ให้แจ้งและส่งแบบแปลนและแผนผังที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งผลการพิจารณาว่าแบบแปลนและแผนผังนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งผลภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้อธิบดีออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๔ ในระหว่างการประกอบกิจการสวนสัตว์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง แล้วแต่กรณี ควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อน รำคาญแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดี กรมประมงสำหรับการประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับการประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมด เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผล เป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดประสงค์ จะเลิกประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์โดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบ หากพนักงาน เจ้าหน้าที่พบว่าการจัดตั้งสวนสัตว์นั้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงหรือแก้ไขภายในเวลา ที่กำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้มีการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขสวนสัตว์นั้น ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์แล้ว ให้ดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่า

หรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๓

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนไม่น้อยกว่า

กึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่า จะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติ หน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด -

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษา สภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔๕)

(๔) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศ ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่ คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑
การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และ คุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า”

เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือ มาตรการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่น จะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๗ พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องมิได้เป็นที่ดิน ที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น ของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ

การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ใดแล้วเห็นว่ามีเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้เสนอคณะกรรมการประกาศเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเตรียมการกำหนดให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติต่อไป

ในระหว่างการดำเนินการเพื่อกำหนดให้พื้นที่เตรียมการตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามที่พระราชบัญญัติกำหนดและตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่เตรียมการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอำนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

มาตรา ๕๐ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ให้นำความในมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้จัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเพื่อเสนออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๔๔ (๓) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลและฟื้นฟู แหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่านั้น

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไป ปฏิบัติการตามหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดและคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติ โดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๓ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลุกต้นไม้หรือพืชนานาชาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วิดีทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้าง สาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รบกวนการดำรงชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่า เกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษา ธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล หากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์

ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนและหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเห็นว่าการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินั้นภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสัตว์ป่า หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบโครงการนั้นแล้วอธิบดีจึงจะอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การอนุญาตให้ดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงชนิด ประเภท จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ ห่วงเวลาดำเนินการ มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหา หรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕

เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็

หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๕๘ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๗ และเงินที่มีผู้บริจาค ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากร และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า

มาตรา ๕๙ เงินเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า ตามมาตรา ๕๘ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๔ (๓) และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

(๕๐)

(๒) การคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่ เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นเงินช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการใดที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตนั้น

(๓) การบำรุงรักษาสถานที่ หรือการจัดหาสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน

(๔) ค่าใช้จ่ายในการทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๙ (๓)

(๕) การฝึกอบรม การศึกษา หรือการวิจัยของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานด้านสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๖) เงินสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินช่วยเหลือในการต่อสู้คดี จากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การใช้จ่ายเงินตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๖๐ การนำส่งและการเก็บรักษาเงินเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๖

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๑ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่ แสดงแนวเขตนั้นด้วย

เมื่อประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการ คุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนด มาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ใดแล้วเห็นว่ามีเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๑ ให้นำความในมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายประกาศด้วย
ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีหลักเขต ป้ายหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดตามมาตรา ๖๑ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๒) ตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขูด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทันหรือเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕๒)

มาตรา ๖๖ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิดความยั่งยืน
- (๒) ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า
- (๓) ให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๖๗ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดการกับสัตว์ป่า ที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี และในกรณีมีความจำเป็น อธิบดีอาจประกาศขยายระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำการกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การแบ่งปันผลประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๙ ความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเหยี่ยวล่าสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเหยี่ยวล่าสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขอันตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ มิให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่

(๑) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี่ยงเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้งต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี่ยงเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๓

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ โดยอธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนครบกำหนดก็ได้ เมื่อเหตุในการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๕ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๓ อีกภายในหนึ่งปี

มาตรา ๗๖ ในกรณีให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกเพิกถอนนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

(๑) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗

(๓) กรณีที่ประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗

(๔) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘

(๕) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่เหลืออยู่แก่กรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง ได้รับมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่า ดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๗ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองประสงค์ จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายในเก้าสิบวัน ก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามใบอนุญาตหรือ ใบรับรองเดิมต่อไปได้จนกว่าผู้มิอำนาจอนุญาตจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ในกรณีที่ผู้มิอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่า ดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ ผู้มิอำนาจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และให้นำความในมาตรา ๗๖ วรรคสอง มาใช้บังคับในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ตรวจสอบสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย้าย ชุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำความผิด รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๓) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่มีการกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้วไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้วไข หรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๘๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่ง หรือแต่ละระดับให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทำเอกสารมอบหมายไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้นเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๓ ในการจัดการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่สัตว์ป่านั้นก็ได้

ในการช่วยเหลือ ดูแล หรือรักษาสัตว์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อาจส่งสัตว์ป่านั้นให้ไปอยู่ในความดูแลรักษาของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ก็ได้

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า สัตว์ป่าที่ได้ยึดไว้ตามวรรคหนึ่งมีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี คืนทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่อาจคืนได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาสัตว์ป่าตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๑

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๔ ผู้ใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือประมาทเลินเล่อ โดยมีชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดเชยค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ความหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๕ ให้นำความในมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำกรรล่าสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำตามมาตรา ๑๓

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๘ ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๘ ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๕๘)

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ที่ออกตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง มาตรา ๒๑ วรรคสาม มาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๒ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๔ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๙๗ ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่ สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๒ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำความต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งถึงหนึ่ง

มาตรา ๙๘ ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ บิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำความต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้นหรือท่อนหรือรวมปริมาตรไม่เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๙๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตราย หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้น ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตรานี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๑๐๓ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงินค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ ถ้ายังขาดอยู่อีกก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๑๐๕ บรรดาไม้ ซากสัตว์ป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินในห้วงนับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

(๖๑)

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๘ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมี กฎกระทรวงตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดมีวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้นั้นแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) หากผู้ครอบครองประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณา ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวแก่ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ และผู้รับใบอนุญาตครอบครอง

สัตว์ป่าสงวนชั่วคราวจะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนต่อไปไม่ได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก แต่หากไม่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนต่อไป ให้ผู้ครอบครองจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ผู้นั้นส่งมอบสัตว์ป่าสงวนให้แก่กรมประมงเพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากของวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนให้แก่

ผู้ครอบครองเพื่อครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประมงหรือโดยการตกทอดทางมรดก

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๐ ให้บรรดาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดาการดำเนินการใดเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๒ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๑๓ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการ
ครอบครอง และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๑๔ บรรดาคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ
ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอใดไม่อาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้
ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๑๕ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมาย
ว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วย
ป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไป
เพียงเท่าที่กำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน
ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมาย
ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น

มาตรา ๑๑๖ ให้โอนเงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้
เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และบำรุงรักษาเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือ
แหล่งหากินของสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๗ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดิน
ของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่ง
ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือ
ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น
เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกิน
และได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษา

ความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินสี่ปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ ป่า ฟื้นฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท
(๗)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๓	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๕๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท
(๙)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๓	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๑๒)	ใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๓)	หนังสืออนุญาตดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๔)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราว	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท
(๑๕)	ใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนหรือ ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

(๖๖)

(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น
(๑๗) การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือใบรับรองนั้น
(๑๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท

(๖๗)

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	สัตว์ป่าสงวน
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กวางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveli</i>)
๔	แก้งหม้อ (<i>Muntiacus feai</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยูนหรือหมูน้ำ (<i>Dugong dugon</i>)
๗	แมวลายหินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมั่ง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เสียงผาหรือเยียงหรือกูร่าหรือโคร่า (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกแต้วแล้วท้องดำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรือเอื้ออำนวยต่อการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าวเพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันทั้งฉบับ เพื่อจัดทำขึ้นใหม่โดยแบ่งเป็น ๙ หมวด จำนวน ๑๑๗ มาตรา ดังนี้

หมวด ๑ สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๓๑) โดยแบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประเภทสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

หมวด ๒ สวนสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๓๗)

หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๓๘ ถึงร่างมาตรา ๔๕)

หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๔๖ ถึงร่างมาตรา ๕๖) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (ร่างมาตรา ๕๗ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖๑ ถึงร่างมาตรา ๖๗)

หมวด ๗ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (ร่างมาตรา ๖๘)

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๖๙ ถึงร่างมาตรา ๘๓)

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๘๔ ถึงร่างมาตรา ๑๐๖)

บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๑๐๗ ถึงร่างมาตรา ๑๑๗)

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ บทนิยาม

กำหนดบทนิยามเพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำที่มีลักษณะเฉพาะ และเป็นการย่อคำที่ใช้ในกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้กำหนดความหมายของบทนิยามดังต่อไปนี้ให้สอดคล้องกับหลักวิชาการและหลักสากล

(๑) บทนิยามคำว่า “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการเป็นสัตว์ป่าตามหลักวิชาการเบื้องต้น คือ (๑) เป็นสัตว์หรือสัตว์ป่า (Fauna) (๒) ต้องดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติ (in the wild) (๓) ปราศจากการยุ่งเกี่ยวของมนุษย์ (Independent from people) และ (๔) ไม่ใช่สัตว์บ้าน (Undomesticated animals)

(๒) บทนิยามคำว่า “ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามามีในราชอาณาจักรแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (อนุสัญญา CITES) ที่กำหนดความหมายของการค้าครอบคลุมถึง “การส่งกลับออกไป” (re-export) ซึ่งตัวอย่างชนิดพันธุ์ใด ๆ ซึ่งได้เคยนำเข้ามามีแล้ว (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ สัตว์ป่า (หมวด ๑)

๒.๒.๑ ประเภทสัตว์ป่า

(๑) แบ่งสัตว์ป่าออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑) สัตว์ป่าสงวน เป็นสัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด โดยร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สัตว์ป่าที่มีลักษณะดังกล่าวตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติจำนวน ๑๙ ชนิด เป็นสัตว์ป่าสงวน ประกอบด้วยสัตว์ป่าสงวนเดิม ๑๕ ชนิดที่เคยกำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และสัตว์ป่าอีก ๔ ชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ให้เป็นสัตว์ป่าสงวน ได้แก่ วาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omura*) เต่ามะเฟือง (*Demochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) และหากในอนาคตประสงค์จะกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่ใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม หรือกรณีที่สัตว์ป่าสงวนชนิดใดที่กำหนดไว้ในบัญชีท้าย

พระราชบัญญัติมีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์และไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดแล้ว และประสงค์จะให้สัตว์ป่าสงวนนั้นพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๖ ประกอบกับบัญชีสัตว์ป่าสงวนท้ายร่างพระราชบัญญัติ)

๒) สัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่าชนิดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวนประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่มีลักษณะดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๗)

๓) สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สมควรส่งเสริมให้มีการเพาะขยายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๘)

๔) สัตว์ป่าควบคุม เป็นสัตว์ป่าชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา CITES และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการรักษาจำนวนประชากรของสัตว์ป่าอื่นนั้น ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา CITES และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุมให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๙)

(๒) กำหนดบทบัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลที่มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง อยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ หรือตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๗ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ให้มาแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนด โดยหากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่บุคคลดังกล่าว เพื่อจะได้ไม่เป็นการรอนสิทธิบุคคลและทำให้บุคคลดังกล่าวสามารถครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยไม่เป็นการกระทำผิดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ห้ามมิให้ผู้ใดครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

อย่างไรก็ดี หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ประสงค์ที่จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป และประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอน สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว และมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมงจะได้

นำสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไปเลี้ยงดูหรือดำเนินการด้วยวิธีการที่เหมาะสมแก่สัตว์ป่านั้นต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

๒.๒.๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง ไม่ว่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นจะอยู่ในหรือนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าก็ตาม (ร่างมาตรา ๑๒) สำหรับสัตว์ป่าอื่น ๆ จะได้รับความคุ้มครองในลักษณะดังกล่าวเมื่อเป็นการกระทำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๕๓) หรือเมื่อเป็นการล่าสัตว์ป่าตามชนิดหรือประเภทที่ประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น (ร่างมาตรา ๖๕ (๑)) อย่างไรก็ตามหากผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และการล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ ผู้ล่านั้นไม่ต้องรับโทษ (ร่างมาตรา ๑๓)

(๒) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่า ดังนี้ ๑) รังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครอง โดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ๒) รังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างไรก็ตามห้ามมิให้มีการเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวนและรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น (ร่างมาตรา ๑๔)

(๓) กำหนดบทบัญญัติคุ้มครองดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม โดยห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน เว้นแต่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม ที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่านั้นให้แก่ผู้ที่สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมงดูแล ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่านั้นต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงมีงบประมาณจำกัดในการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่า และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ครอบครองเดิมกล่าวอ้างความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในตัวสัตว์ป่าในลักษณะการฝากให้ส่วนราชการทั้งสองแห่งช่วยเลี้ยงดู ซึ่งการรับฝากเลี้ยงสัตว์ป่ามิใช่ภารกิจของส่วนราชการทั้งสองแต่อย่างใด (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๒.๓ การครอบครองสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือเป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

เนื่องจากสัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ส่วนสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หากจำนวนประชากรของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นลดลงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่าทั้งสองประเภทอย่างเข้มงวด (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) กำหนดให้ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ เพื่อสร้างระบบตรวจสอบและติดตามว่าสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์โดยผู้รับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ มิได้มาจากการล่าสัตว์ป่าคุ้มครองมาไว้ในความครอบครอง และเพื่อลดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ไม่ต้องมายื่นขอรับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้เพื่อการค้าเป็นการเฉพาะอีก เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าต้องจัดทำบัญชีคุมเพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าอยู่แล้ว (ร่างมาตรา ๑๘)

(๓) กำหนดให้ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมเฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ เพื่อไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนมากเกินไปจนความจำเป็นที่ต้องแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมไม่ว่าชนิดใด โดยรัฐมนตรีจะกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมที่เห็นว่าจะมีความจำเป็นต้องกำกับดูแลการครอบครองเป็นพิเศษให้เป็นสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องแจ้งการครอบครอง และเพื่อลดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ไม่ต้องมาแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมที่มีไว้เพื่อการค้าเป็นการเฉพาะอีก เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าต้องจัดทำบัญชีคุมเพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าอยู่แล้ว (ร่างมาตรา ๑๙)

(๔) กำหนดบทบัญญัติรองรับให้กรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องมีการแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนดระยะเวลาให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว อยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมจะมีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านให้บุคคลที่มีสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนแล้วเข้าสู่ระบบกฎหมายอย่างถูกต้อง โดยยังไม่มี ความผิดฐานครอบครองสัตว์ป่าควบคุมโดยไม่แจ้งการครอบครอง เพื่อไม่ให้การบังคับใช้กฎหมายกระทบสิทธิของบุคคลมากเกินไปจนสมควร (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๒.๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และเป็นการกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ (ร่างมาตรา ๒๑)

(๒) กำหนดให้การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี อย่างไรก็ตาม หากเป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดีกำหนด ให้ปฏิบัติ

ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ประสงค์จะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวเพื่อใช้สอยส่วนตัว และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES ซึ่งมีบทยกเว้นให้การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า บางประเภทหรือบางชนิดและในจำนวนที่กำหนดที่เป็นของติดตัวหรือใช้ในครัวเรือน (personal or household effects) ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ผู้นำเข้าหรือส่งออกต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ และมีเอกสารกำกับถูกต้อง (ร่างมาตรา ๒๒)

(๓) กำหนดให้ในกรณีที่มีการส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่มีใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมิใช่ได้รับการส่งออกตามความต้องการของประเทศประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใด ประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกจากทางราชการไปใช้ประกอบการนำเข้าส่งออกหรือส่งออก มิได้เป็นบทบังคับที่ต้องยื่นขอรับใบรับรอง (ร่างมาตรา ๒๓)

(๔) กำหนดให้ผู้ใดจะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องแจ้งการนำผ่านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๔) รวมทั้งกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้ (ร่างมาตรา ๒๖) ทั้งนี้ การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและเขตความรับผิดชอบของด่านตรวจสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๒.๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

(๑) กำหนดให้การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อกำกับดูแลให้การเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และสัตว์ป่าควบคุมได้มาตรฐานและเกิดสวัสดิภาพที่ดีแก่สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๗)

(๒) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เนื่องจากสัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ส่วนสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หากจำนวนประชากรของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นลดลงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่าทั้งสองประเภทอย่างเข้มงวด (ร่างมาตรา ๒๘)

(๓) กำหนดให้การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อกำกับดูแลให้การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และสัตว์ป่าควบคุมได้มาตรฐาน ป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้ โดยที่การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ เป็นการดำเนินกิจการ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์นั้น ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า จึงกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๙ เป็นการเฉพาะอีก แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับความสะดวกไม่ต้องขอรับใบอนุญาตค้า แต่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค้าตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๒๙)

(๔) กำหนดบทบัญญัติรองรับให้กรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขอรับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือขอรับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๙ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนดระยะเวลาให้ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมจะมีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์หรือยื่นคำขอรับใบอนุญาตค้า แล้วแต่กรณีให้ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านให้บุคคลที่ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนแล้วเข้าสู่ระบบกฎหมายอย่างถูกต้อง โดยยังไม่มีผลความผิดฐานดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุมซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า โดยไม่ได้รับใบอนุญาต เพื่อไม่ให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายกระทบสิทธิของบุคคลมากเกินไป (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๒.๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

กำหนดให้ในกรณีที่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าใดอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาดที่กำหนดเป็นสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย โดยผู้มีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายไว้ในครอบครอง ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย กำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๓ สวนสัตว์ (หมวด ๒)

(๑) กระบวนการขอจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์

การจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครอง หลักฐานแสดงการได้มาซึ่งสัตว์ป่าดังกล่าว พร้อมด้วยแผนที่แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์ โดยโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีกำหนด ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้น ถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำหรับมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์นั้น อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์ (๒) การดูแลด้านโภชนาการ (๓) การสุขาภิบาล และการควบคุมโรค (๔) การดูแลรักษาสัตว์ (๕) สวัสดิภาพสัตว์ (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตว์นั้นตั้งอยู่ พบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นประกอบการขอรับใบอนุญาต ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องให้อธิบดีออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น (ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๓)

(๒) การควบคุมดูแลผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมงควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ หากตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์มีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๓๔)

กรณีที่มีการประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (กรณีที่เป็น สัตว์บก) และอธิบดีกรมประมง (กรณีที่เป็นสัตว์น้ำ) สำหรับการประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับ การประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้ เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ในสถานที่แห่งเดียวกัน มีสภาพบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (ร่างมาตรา ๓๕)

(๓) การเลิกประกอบกิจการสวนสัตว์

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งใดประสงค์จะเลิก ประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๗๖ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลิก ประกอบกิจการสวนสัตว์โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๓๖)

(๔) สวนสัตว์ของหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดำเนินกิจการสวนสัตว์สามารถจัดตั้งและ ดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้ตามภาระหน้าที่ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินกิจการสวนสัตว์ของ หน่วยงานของรัฐได้มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งการจัดตั้ง สวนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ หากพบว่าการจัดตั้งสวนสัตว์ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้สวนสัตว์นั้นปรับปรุง หรือแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อได้ดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์แล้ว จึงให้ดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้ นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม และคุ้มครองสัตว์ป่า สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๔ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (หมวด ๓)

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งที่มาจากหัวหน้าส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านการอนุรักษ์ และคุ้มครองสัตว์ป่า ด้านการค้าสัตว์ป่า ด้านอนุสัญญา CITES ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และงานที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมาย จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน (ร่างมาตรา ๓๘)

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามีหน้าที่และอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์ พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ รวมทั้งให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่าและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๕ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (หมวด ๔)

เนื่องจากสัตว์ป่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องดูแลสัตว์ป่าให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามสภาพธรรมชาติของมัน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงต้องมีการดูแลพื้นที่ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้คงสภาพธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตของสัตว์ป่าต่อไป โดยเรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” และเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าภาครัฐจะไม่กำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการกระทบต่อสิทธิของประชาชนโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงได้กำหนดมิให้มีการนำที่ดินที่ประชาชนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นมากำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน (ร่างมาตรา ๔๖ และร่างมาตรา ๔๗) และโดยที่ปัจจุบันรัฐธรรมนูญได้ยอมรับแนวคิดเรื่องทรัพยากรธรรมชาติว่าเป็นของประชาชนทุกคน จึงกำหนดให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้วิธีการที่กฎหมายบัญญัติ จึงมีการเพิ่มเติมหลักการของพระราชบัญญัตินี้ให้ประชาชนสามารถเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดขึ้นทดแทนได้โดยไม่กระทบต่อสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่เกินสมควร โดยหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาจจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้ ทั้งนี้ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจะต้องศึกษาข้อมูลทางวิชาการ วัฒนธรรม วิถีชุมชน และรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบและได้รับอนุญาตจากอธิบดี (ร่างมาตรา ๕๖)

สำหรับมาตรการคุ้มครองและดูแลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว มีรายละเอียดสรุปดังนี้คือ ๑) มาตรการดูแลพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จะกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว นอกจากบุคคลจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่น ห้ามกระทำใดอันส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือห้ามปลูกต้นไม้หรือพฤษชาติอื่นหรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป ก็ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดและ

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย เพื่อมิให้การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่าในพื้นที่ และ ๒) มาตรการดูแลสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ได้กำหนดห้ามมิให้มีการล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๕๒ ถึงร่างมาตรา ๕๕)

๒.๖ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (หมวด ๕)

กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการ การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามที่กำหนดในระเบียบ เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในกิจการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน อันจะทำให้การอนุรักษ์สัตว์ป่า ตลอดจนการดูแล บำรุงรักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งเป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าได้รับการดูแลปกป้องอย่างทันทั่วทั้งที่ ทั้งยังเป็นการบรรเทาภาระที่จะเกิดแก่งบประมาณของภาครัฐด้วย นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครในการอนุรักษ์สัตว์ป่า และการคุ้มครอง ดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้สามารถนำเงินดังกล่าวเป็นเงินช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินเหลือในการต่อสู้คดีจากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าด้วย (ร่างมาตรา ๕๗ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

๒.๗ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (หมวด ๖)

โดยที่สัตว์ป่าบางชนิดหรือบางประเภทมีการเคลื่อนย้ายเพื่อหาแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินใหม่ตามฤดูกาลหรือตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ เพื่อเป็นการรองรับสภาพธรรมชาติดังกล่าวของสัตว์ป่า จึงได้กำหนดพื้นที่สำหรับการจัดการดูแลดังนี้คือ

(๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นพื้นที่ที่ไม่อยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเป็นที่สาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อคุ้มครองให้สัตว์ป่าเหล่านั้นสามารถอยู่อาศัยหรือหากินในพื้นที่นั้นต่อไปได้ จึงให้อำนาจรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น โดยต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตด้วย (ร่างมาตรา ๖๑) และเมื่อกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นแล้ว ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่านั้นโดยห้ามมิให้มีการล่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น รวมทั้งกำหนดห้ามมิให้มีการกระทำอันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าว และกำหนดหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลฟื้นฟูสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินดังกล่าว ตลอดจนกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า เพื่อให้สัตว์ป่านั้นสามารถอยู่อาศัยหรือหากินได้ต่อไป (ร่างมาตรา ๖๕ ถึงร่างมาตรา ๖๖)

(๒) พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า เป็นพื้นที่ของประชาชนซึ่งสัตว์ป่าเข้าไปหากินหรือเข้าไปสร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของพื้นที่ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนแก่เจ้าของพื้นที่ จึงให้อธิบดีประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น เพื่อกำหนดมาตรการดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีกำหนดค่าเสียหายหรือค่าชดเชยให้แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองด้วย (ร่างมาตรา ๖๗)

๒.๘ การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ (หมวด ๗)

กำหนดให้การเก็บ จัดทำ หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา ว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม (ร่างมาตรา ๖๘)

๒.๙ พนักงานเจ้าหน้าที่ (หมวด ๘)

กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังนี้คือ

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐสามารถกระทำการต่อตัวสัตว์ป่าอันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และอยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง เช่น เพื่อการสำรวจ การศึกษาหรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า และในกรณีที่เป็นกรณิที่เป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าหรือกิจการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่าได้ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๖๙ ถึงร่างมาตรา ๗๑)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุมการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่พบว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หากผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว และในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้นฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้อธิบดีมีดุลพินิจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองถูกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองไว้ด้วย (ร่างมาตรา ๗๓ ถึงร่างมาตรา ๗๖)

(๓) กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ครอบคลุมทั้งกรณีการควบคุมเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งได้กำหนดให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้จะมีขอบเขต

อย่างไรให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด เพื่อให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่มีกรอบ การดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นการควบคุมมิให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่กระทบกับ ประชาชนเกินสมควร (ร่างมาตรา ๗๘ ถึงร่างมาตรา ๘๐)

(๔) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา หรือจัดการ อย่างหนึ่งอย่างใดแก่สัตว์ป่าซึ่งเป็นของกลางในคดีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดได้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าพิการ บาดเจ็บ ป่วย เป็นต้น รวมทั้งได้กำหนดให้สามารถส่งสัตว์ป่านั้นไปอยู่ในความดูแล ของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๘๓)

๒.๑๐ บทกำหนดโทษ (หมวด ๙)

กำหนดโทษทางแพ่งสำหรับผู้กระทำการหรือเว้นกระทำการไม่ว่าจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามมูลค่าของ ทรัพยากรธรรมชาตินั้น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความ หลากหลายทางชีวภาพด้วย และกรณีที่เป็นการกระทำความผิดฐานล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ่มครองที่อยู่นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องรับ โทษทางแพ่งนอกเหนือจากโทษทางอาญาด้วย (ร่างมาตรา ๘๔ และร่างมาตรา ๘๕) นอกจากนี้ ได้กำหนดโทษทางอาญาตามความร้ายแรงของลักษณะการกระทำความผิด เช่น กำหนดให้การกระทำ ความผิดต่อสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องรับโทษสูงกว่าการกระทำความผิดต่อสัตว์ป่าควบคุม และกำหนดเหตุเพิ่มโทษสำหรับการกระทำ ความผิดที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอย่างรุนแรง เช่น กำหนดความผิดกรณีการแผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๒ หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือ ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้กึ่งหนึ่ง รวมทั้ง ได้กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีได้ เพื่อเป็นการลดภาระการนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล (ร่างมาตรา ๘๖ ถึงร่างมาตรา ๑๐๒)

๒.๑๑ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดวาระเริ่มแรกของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยให้ กรรมการโดยตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตาม พระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐๓)

(๒) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกเดิม ให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่า คุ่มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎหมาย ลำดับรองตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งได้กำหนดรองรับให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า สัตว์ป่าเดิม เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา ๑๐๘ และร่างมาตรา ๑๑๐)

(๓) กำหนดรองรับให้ผู้ซึ่งครอบครองวาฬบรูด้า วาฬโอมูระ เต่ามะเฟือง และ ปลาฉลามวาฬ หรือชากสัตว์ป่าดังกล่าว แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าหรือชากสัตว์ป่านั้น

ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และดำเนินการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ดังกล่าวไว้สำหรับการตรวจสอบต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐๙)

(๔) กำหนดรองรับการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเดิมให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และให้การดำเนินการต่อไปเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๑) และให้คำขอเดิมที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดได้ (ร่างมาตรา ๑๑๔)

(๕) กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองที่มีอยู่เดิมให้เป็นอันใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎหมายลำดับรองใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๒)

(๖) กำหนดรองรับสิทธิที่มีอยู่เดิม เช่น การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตต่าง ๆ อาชญาบัตร ประทานบัตร ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุ (ร่างมาตรา ๑๑๓ และร่างมาตรา ๑๑๕)

(๗) กำหนดให้ออนเงินรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีอยู่เดิม มาเป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์ และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๑๑๖)

(๘) กำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนการกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยใช้แนวทางคัดกรองบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๗)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ทั้งด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และฟื้นฟูสัตว์ป่า และด้านทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาและสงวนไว้ซึ่งเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยการกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยนำแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ทั้งนี้ในกรณีที่พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนก็อาจจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ

วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้ประชาชนที่อยู่บริเวณพื้นที่ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นตั้งอยู่เข้าใช้ประโยชน์ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือทำลายระบบนิเวศภายในพื้นที่ดังกล่าวได้ เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลหรือเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า การเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่า หรือแหล่งศึกษาธรรมชาติของประชาชน ควบคู่ไปกับการสงวน อนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาไว้ซึ่งพื้นที่อันสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่า ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ระบบนิเวศที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างสมดุลและยั่งยืน นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอีกด้วย

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)